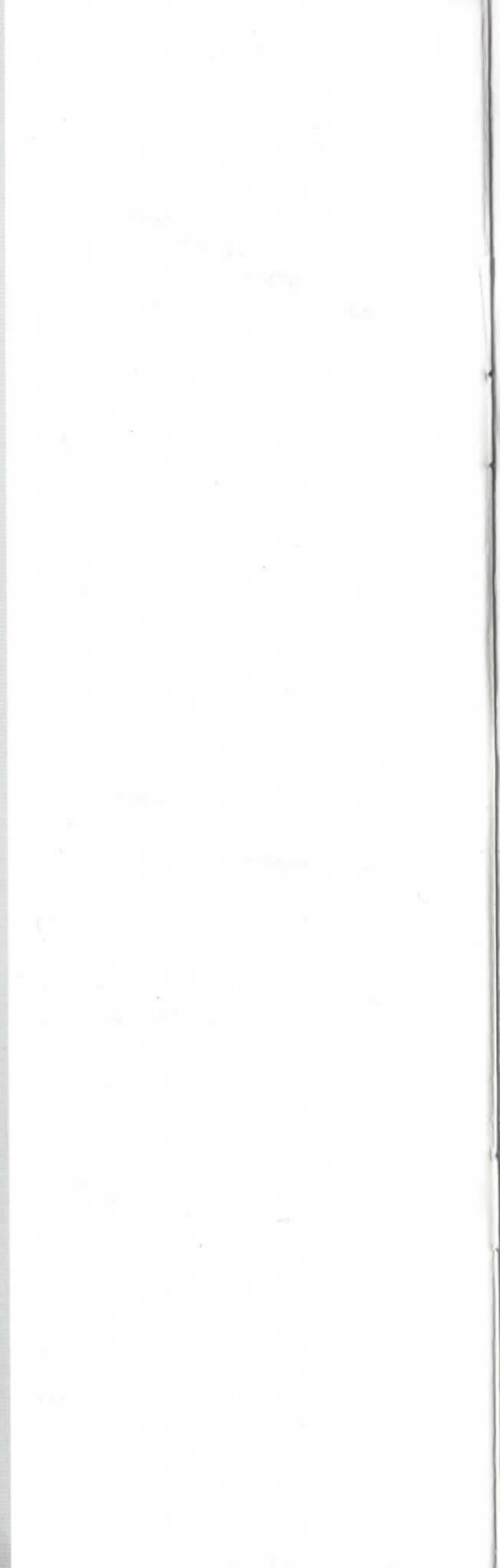

МАЈА СТЕФАНОВСКА
MAJA STEFANOVSKA

МАЈА СТЕФАНОВСКА

1972 - родена во Скопје

1990 - заврши У.П.У „2-ри Август“ - Скопје

1996 - дипломира на ФЛУ - Скопје

адреса: Партизански одреди бр. 68г Скопје, Македонија

мобилен: 070/88 52 14

e-mail: majastefa@yahoo.com

САМОСТОЈНИ ПРОЕКТИ

март 2006 - “Дом-Домување-Припаѓање“

Самостоен проект во “Алфа Банка“ - Скопје

ноември 1999 - “U“

Анимиран филм и просторна инсталација - CIX Gallery - Скопје

ИЗБОР НА ГРУПНИ ПРОЕКТИ

Меѓународен проект Projected Visions - video art on the Balkans:

2003 - Fondation Transit - Клуш, Романија

2003 - Espace Senghor - Брисел, Белгија

2002 - International Centre for Contemporary Art - Букурешт,
Романија

2002 - Centre for Contemporary Art ATA - Софија, Бугарија

2001 - Mylos - Солун, Грција

2001 - Upper School of Decorative Arts - Стразбур, Франција

2001 - „Биенале на млади уметници“ -Музеј на
современа уметност - Скопје

На предна корица: Градот, 2000, масло на платно, 60 x 60

На задна корица: Пушти светот да исчезне, 2007,
масло на платно, 50 x 70

МАЈА STEFANOVSKA

1972 - born in Skopje

1990 - School of Applied Arts “2nd of August” in Skopje

1996 - Graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje

address: Partizanski Odredi 68g, Skopje, R. Macedonia

mobile telephone: 070/88 52 14

e-mail: majastefa@yahoo.com

SOLO PROJECTS

March 2007 - “Home-Residing-Belonging”

Solo project staged in Alpha Bank - Skopje

November 1999 - “U”

Animated short film and spatial installation in CIX Gallery Skopje

SELECTION OF GROUP PROJECTS

International project Projected Visions - Video Art on the Balkans:

2003 - Fondation Transit - Cluj, Romania

2003 - Espace Senghor - Brussels, Belgium

2002 - International Centre for Contemporary Art - Bucharest,
Romania

2002 - ATA Center for Contemporary Art - Sofia, Bulgaria

2001 - Upper School of Decorative Arts - Strasbourg, France

2001 - Mylos - Thessaloniki, Greece

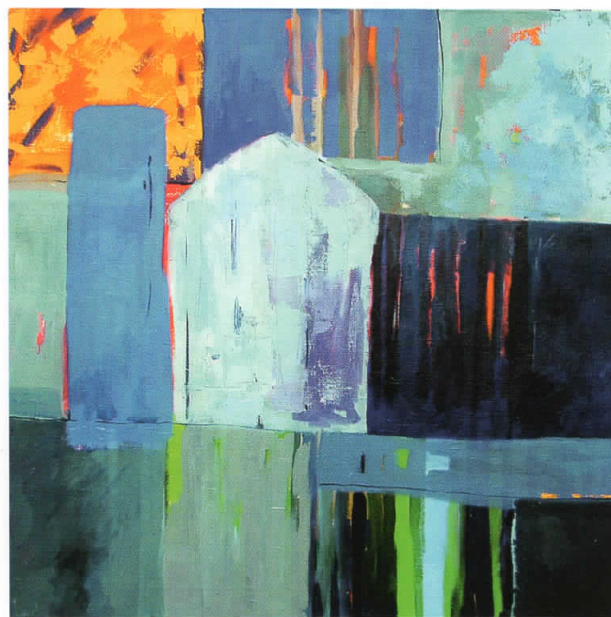
2001 - **Biennale of Young Artists** - Museum of Contemporary
Art - Skopje

Front cover: The City, 2000, oil on canvas, 60 x 60

Back cover: Let the World Go, 2007, oil on canvas, 50 x 70

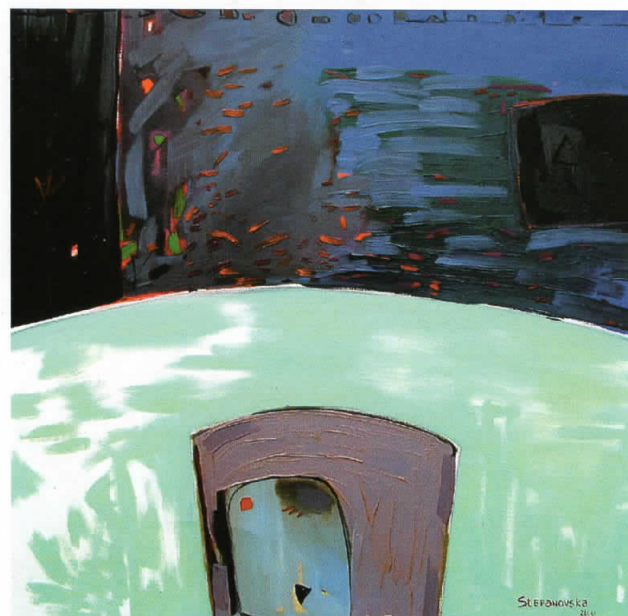
Покрив, 2007, масло на платно, 70 x 85
Roof, 2007, oil on canvas, 70 x 85

Што уште има?, 2003, масло на платно, 100 x 100
What else is there? 2003, oil on canvas, 100 x 100

Три, 2006, масло на платно, 50 x 70
Three, 2006, oil on canvas, 50 x 70

Опуштено, 2000, масло на платно, 80 x 80
Relaxed, 2000, oil on canvas, 80 x 80

Оправдана љубопитност, 2007, масло на платно, 100 x 130
Justified Curiosity, 2007, oil on canvas, 100 x 130

Оправдана љубопитност

*Духовноста е глас на внатрешната неизбежност, а не свет на надворешните јојавности,
и шокму што треба да биде водич на уметничкото творење*

Василиј Кандински

Ако знаеме дека уметноста го претставува она што се случува во длабочината на една внатрешност, а што се однесува на светот надвор, тогаш перцепцијата на делата на Маја Стефановска, кои се пред вас, би требало да биде лесна и без овој текст. Но, поради практиката, еден каталог за изложба неизбежно, покрај репродукции на делата да содржи и пишан текст како замена на ненапишаното во сликите (иако тие, како што ќе видите, зборуваат самите за себе) еве некои податоци, пред сè за ликовните аспекти и приоди на ова творештво.

Делата од оваа изложба (масло на платно), работени во периодот од 2000 до 2008 година, гледани низ ликовна призма, се разликуваат во изразот и дефинираат два основни пристапи на авторката.

Едниот пристап е повеќе минималистички, со впечатливи геометриски форми, чисти или декоративно насликани површини. Во овие дела, како впрочем и во сите останати дела на сликарката, мотивот нема доминатно место, а формата од која таа тргнува е сосема едноставна и небитна. Пристапот, пак, е повеќе рационален отколку интуитивен. Во овие дела („Опуштено“, „Што уште има“ „Црвено“) примат е даден на ликовниот момент, на бојата и на големината на формите, на количеството боја, или поедноставно кажано, на експериментот со ликовните изразни средства.

Другиот пристап, пак, (што се препознава во делата „Оправдана љубопитност“, „Пушти светот да исчезне“,

„Повеќе од игра“) е многу поинтуитивен и посензибилен, но и повеќе наративен. Во однос на ликовноста, присутен е цртежот, а неретко бојата не ја следи формата. Бојата, односно колоритот, во овие творби, е во функција на естетско доживување. И иако, нагласено апстрактни, дел од овие слики неретко ја користат и фигурацијата, но само како назнака. Во нив може да се воочат повеќе препознатливи елементи, фигури, предмети, асоцијации и сл. Колоритот во сите дела на Стефановска е интензивен и не е имитација на реалните појави и предмети, туку повеќе е креативен момент, плод на имагинацијата и на нагласеното чувство за боја на авторката. Во соодносот на боја често, и не случајно, има дисхармонија, но сепак делото дише како една целина.

Во некои од делата се користени и бои со близок тоналитет: розова, портокалова, црвена, до темна виолетова. Евидентна е и повеќеслојноста на бојата, делата се пастуозни, а во финалниот резултат е видно и зрачењето од претходните слоеви. Бојата во делата има емотивни квалитети, па дури и психолошки ефекти, па така на пример, жолтото е вознемирувачко, синото чисто и опуштено, црвеното еуфорично...

Иако со евидентни надреалистички или експресионистички моменти, делата не може да се подведат под ниту еден од веќе постојните дефинирани ликовни правци во уметноста. Ова сликарство, иако наликува на повеќе, никогаш не би можело да се вброи, во

ниту една теориска категоризација, или целосно да се дефинира. Но, евидентно е дека Стефановска и дава предност на апстракцијата над фигуралноста, иако во некои дела има фигуративни референци, или подзаскриени фигуративни елементи: куќа, слон, инсект, дрво... Но, силината на овие знаци е сочувана со тоа што е херметизирана и не е подложна на лесна интерпретација.

Присутноста на детскиот цртеж напати потсетува на Пол Кле, апстракцијата, пак, на Кандински, во широките потези може да се препознае Марк Ротко, а наративноста наликува на онаа на Марк Шагал. Се разбира, ваквите споредби не треба да се сфатат претенциозно бидејќи сличностите се само примеси, несвесни или свесни, во смисла на цитатност. Сепак, експресијата (иако експресионизмот не се појавува во својот основен чист вид) е евидентна низ целото творештво на Стефановска, дури во последните дела, во платната “Отфрли ја секоја жолта помисла” и во “Оправдана љубопитност“, експресијата се појавува доминантно, како фурија која носи се со себе.

Мотивите, за авторката, рековме, немаат некое особено, или уште помалку пресудно значење. Тие честопати, ако не и постојано, во континуитет, се повторуваат: куќа или форми на куќа, ентериер или пејсажни мотиви но не како предели, туку повеќе како забележување на природни сензации: треперење на лисја, нишање на гранки, капки роса, бубачки и сл. Така, пејсажот не е пејсаж во смисла на исечок од природата, туку само лична претстава за пејсаж.

Значи, куќата, она што е внатре, но и она што е надвор од неа, всушност, ги претставува релациите помеѓу интро/екстровеертноста - она што е внатре внатрешните состојби на авторката, но и нејзиниот однос кон другите, кон надворешниот свет. Детството и чувствата поврзани со овој период неретко провејуваат низ делата на сликарката, а тоа може да се забележи низ ситни

фигурички кои наликуваат на лижавчиња или бубалки, но и во основниот принцип на претставување на мотивот – куќа, како наједноставна детска претстава за куќата, правоаголник и триаголник, притоа не следејќи ги архитектонските познавања за различноста на градбите, стилите и сл. Претставата на куќата, која може, но не мора да биде и куќа/дом посочува на категориите дом/домување, сместеност, живеалиште, (не)припадност, (не)вдоменост, (не)лагода...

Делата се тематски поврзани и ги претставуваат моментните расположенија на авторката: тензичност, мелахнолија, радост, еуфорија..., но претставуваат и одраз на промените и случувањата во однос на потребата од личен простор, четопати загрозна од потребата на туѓата слобода.

Сеприсутен е обидот да не се следат законитостите на природата бидејќи логиката на уметничкото дело е насочена во друг правец, во правец на барање одговор од сферата на ликовното. Па, тука одново се навраќаме на Кандински, кој во својот познат есеј “За духовното во уметноста” ја брани тезата дека духовното, а не надворешните појавности, треба да го водат уметничкиот порив. Токму така е во делата на Стефановска. Кандински, од друга страна, вели и дека сликата и бојата може да имаат директен ефект врз духовноста на човекот.

Публиката на оваа изложба на Стефановска ќе го потврди или демантира тоа.

Весна Дамчевска

Отрфли ја секоја жолта помисла, 2008, масло на платно, 100 x 130
Reject any Yellow Notion, 2008, oil on canvas, 100 x 130

Капка, 2008, масло на платно, 73 x 60
A Drop, 2008, oil on canvas, 73 x 60

Подобро да ја затвориш вратата, 2007, масло на платно, 130 x 100
You Better Close the Door, 2007, oil on canvas, 130 x 100

Justified Curiosity

The spiritual - the voice of inner necessity, not the world of external appearances - must be the guiding force of artistic creation

Wassily Kandinsky

If we accept art as a process that is initiated in the depths of one's inner being by external sensations, then the perception of Maja Stefanovska's artworks displayed at this exhibition should go smoothly even without indications contained in this text. However, the established practice of including in a catalogue - besides photographic reproductions of the works - a written account to make up for what was left unwritten in the paintings (although, in this case, as you can see, they speak enough for themselves) calls for a brief review of the artistic qualities and approaches pertaining to the artist's body of work.

From the visual point of view, the works comprising this exhibition (oil on canvas), created in the period 2000-2008, vary in the artist's ways of expression, distinguishing two different general approaches.

The first one is somewhat minimalistic, characterized by impressive geometric forms and plane or decoratively painted areas. In these works - as in all the other works of the artist for that matter - the motif is not of paramount importance, while the initial form is quite simple and virtually unessential. As to the approach, it is more rational than intuitive. In these paintings ('Relaxed'; 'What else is There?'; 'Red') the emphasis is put on the visual properties, on the color and size of the forms, on the quantity of hue; in a word - on experimenting with the artistic means of expression.

The second approach (immanent in the paintings 'Justified Curiosity'; 'Let the World Go'; 'More than just a Game') is much more intuitive and sensitive, developing a narrative feature. In terms of the visual properties, the artist uses drawing-in-painting, and in most of the cases, the color is not inherited from the form. The color palette in these creations serves the purpose of purely aesthetic experience. Even though prominently abstract paintings are in question, the artist sometimes turns to figuration, but using it merely as an indication. In this sense, a number of discernable elements, shapes, objects, associations, etc. are noticeable. The color scheme in Stefanovska's works is always vigorous. It has no intention to duplicate the actual appearances and objects; quite contrary, it stands as a creative expression, a product of the artist's imagination and strong sense for color. The color scheme is often deliberately disharmonious, nevertheless, the integrity of the artwork is never impaired.

Neighboring color tones are used in some of the paintings, notably pink, orange, red, up to deep purple. The multi-layered paint application, pastose quality of the paintings and the subtle emanation from the underlying paint layers are also present. The colors assume emotional qualities, triggering even psychological effects. For instance, the yellow is disturbing, the blue is pure and relaxed, the red is euphoric.

Despite the apparent surrealistic or expressionistic features, the paintings cannot be classified under any of the existing artistic styles. Although it has common points with a number of art movements, Stefanovska's style of

painting cannot be assigned to any theoretical category or be fully defined. All the same, it is obvious that she prefers abstraction over figurative, despite the clandestine figurative references like a house, an elephant, an insect, a tree... The artist preserves the power of these symbols by giving them a hermetic quality and making them non-susceptible for effortless translation.

The child-like drawings often bring to mind Paul Klee, the abstraction evokes comparison with Kandinsky, the wide brush strokes hark back to Mark Rothko, while the narrativity resembles that of Marc Chagall. Of course, these comparisons are not to be taken in a pretentious sense, because the resemblances are there only as overtones, taken in subconsciously or utilized wittingly in a quotation context. Still, the expression (even though expressionism is not present in its basic, purest form) pervades the entire Stefanovska's body of work, gaining momentum in the most recent works, namely 'Reject any Yellow Notion' and 'Justified Curiosity', where it sweeps away everything in its path.

As said before, the artist does not attach any special, let alone crucial importance, to the motifs, still they reappear almost continuously in form of a house or house-like shapes, dwelling interior or landscape motifs - not in their actual appearance but more as subjective observations of the natural surrounding: flickering leaves, swinging tree branches, dew drops, bugs, et al. Hence, the landscape is not a section of countryside, but a very intimate perception of a landscape.

Therefore, the house, what is inside but also outside it, is actually a representation of the intro/extroversion correlation, i.e. the inner state of the painter posed against the outside world. The childhood and corresponding emotions permeate the artist's works, emerging in tiny shapes resembling lollypops or bugs, as well as in the manner of depicting the house as an object seen through the eyes of a child - a rectangle with a triangle on top of it - disregarding the architectural differentiation of the building styles. The recurrent motif of a house that is not necessarily a home, implicates the categories of home/housing, dwelling place, residence, (non) belonging, (lack) provision of shelter, (awkwardness) leisure, etc...

The artworks are thematically linked, portraying artist's moods of the moment - tension, melancholy, joy, euphoria - but also reflecting the changes and developments emerging from the confrontation with the others' need of personal freedom in the struggle to secure one's private space.

The reluctance to comply to the laws of the nature, originating from the internal logic of the artwork which aims in other directions - like seeking for answers in the realm of the artistic - is omnipresent. At this point, we are turning back to Kandinsky again. In his highly acclaimed essay 'Concerning the Spiritual in Art', he defends the thesis that the spiritual, and not the world of external appearances, must be the guiding force of the artistic impulse. Through her paintings, Stefanovska stands fully behind this thesis. Moreover, Kandinsky says that both the painting and the color can have an immediate effect on the human spirituality.

It is up to the visitors of Stefanovska's exhibition to decide whether to accept or reject this stance.

Vesna Damcevska

Издавач: Музеј на град Скопје, Одговорен уредник: Јован Шурбаноски
Организација на изложба: Дора Андова Фотева, Текст: Весна Дамчевска, Дизајн на каталог: Александра Груевска Бараковска
Фотографии: Живко Пренцов, Превод: Небојша Васовиќ, Печати: Скенпоинт, Тираж: 500
Реализација: Музеј на град Скопје, април 2008

Publisher: Museum of the City of Skopje, Editor-in-chief: Jovan Surbanoski
Organization of the exhibition: Dora Andova Foteva, Text: Vesna Damcevska, Layout: Aleksandra Gruevska Barakovska
Photos: Zivko Prendzov, Translation: Nebojsa Vasovic, Printed by: Skenpoint, Circulation: 500 copies
Realization: Museum of the City of Skopje, April, 2008

Изложбата и каталогот се реализирани со подршка на Град Скопје
Exhibition and the catalogue are supported by the City of Skopje

ISBN 978-9989-156-47-2

МУЗЕЈ НА ГРАД СКОПЈЕ

Музеј на град Скопје
Museum of the City of Skopje